

EEN INTEGRATIEF
KADER:

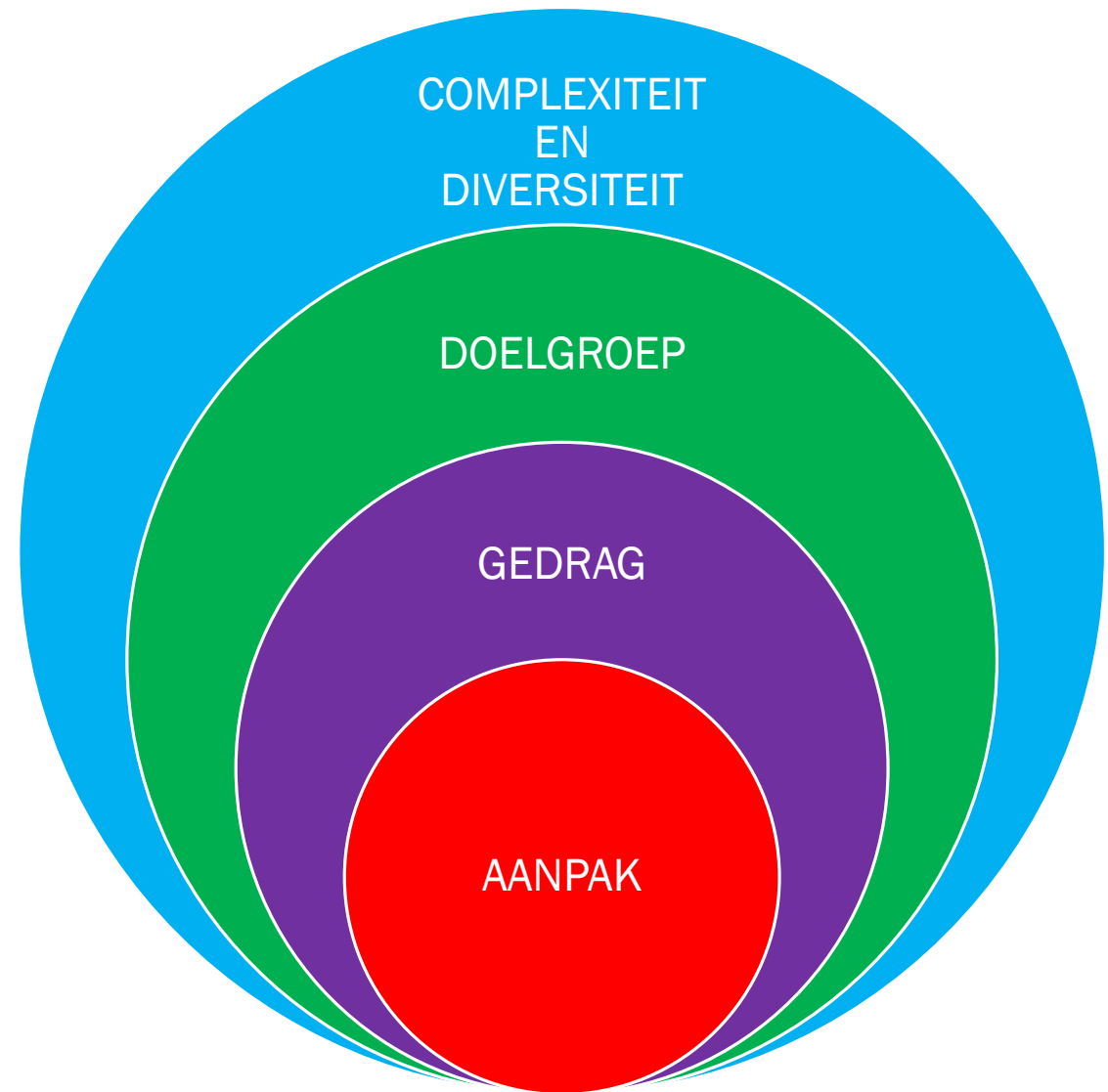
NIEUWE AUTORITEIT
en
EMOTIONELE
ONTWIKKELING

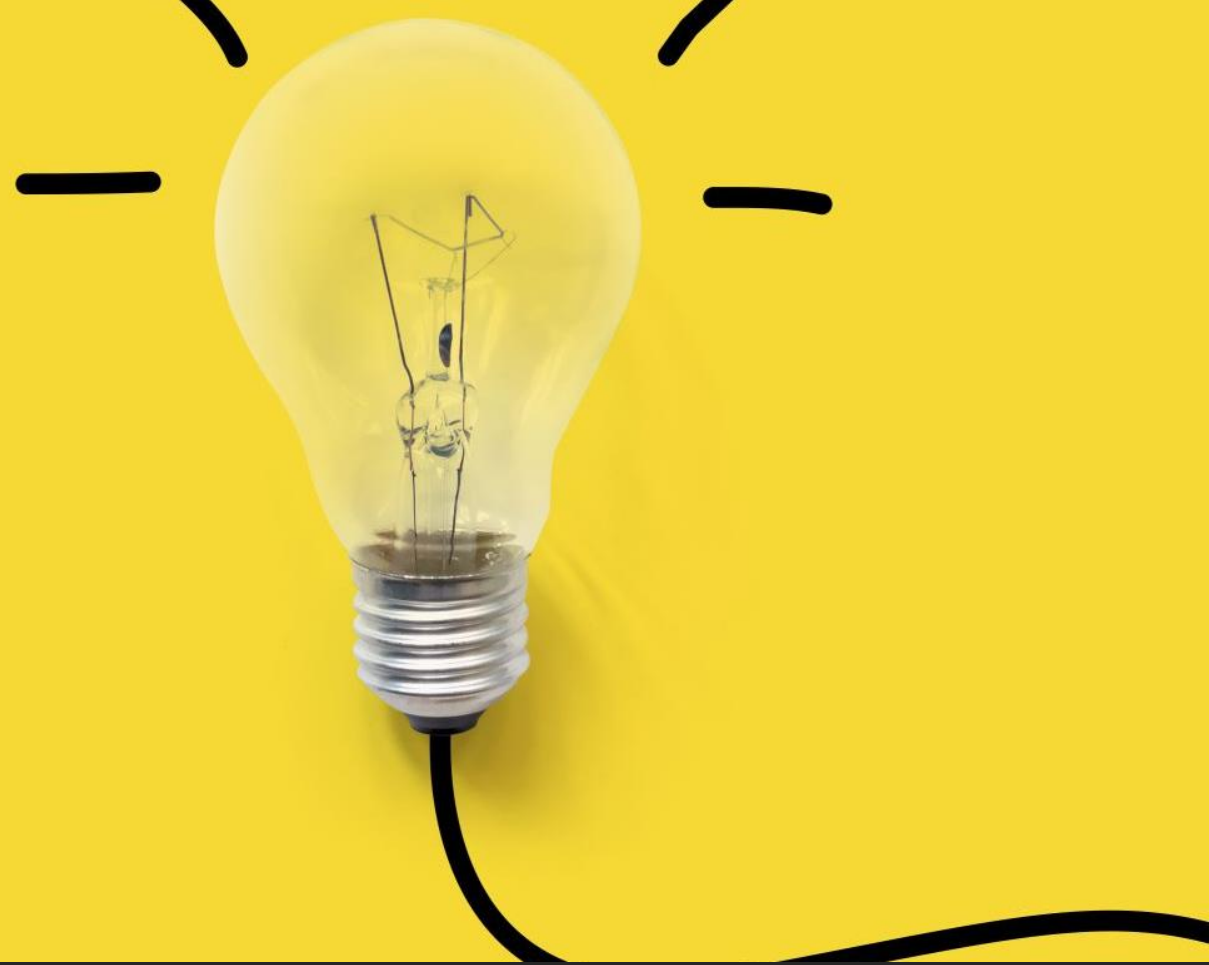

GOEDELE HOEFNAGELS

MARLEEN SCHRYVERS

- Diverse Doelgroep
- Confrontatie met moeilijk gedrag
- Welke aanpak werkt?

INTEGRATIE VAN NIEUWE AUTORITEIT EN EMOTIONELE ONTWIKKELING IN PRAKTIJK

VOORSTELLING VAN DE DENKKADERS

NIEUWE AUTORITEIT – WAAKZAME ZORG –
GEWELDLOOS VERZET

INLEIDING

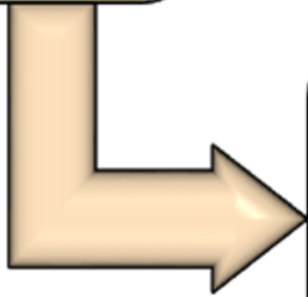
HAIM OMER

- Hoogleraar psychologie Tel Aviv
- Basis; handelen ML King en Gandhi ikv uitbuiting en onderdrukking
- Toepassing in andere contexten
- Hoe kunnen ouders, hulpverleners een krachtige houding aannemen en met moeilijk gedrag en conflicten omgaan

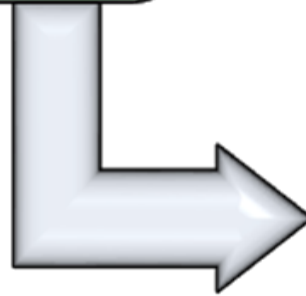
GEWELDLOOS
VERZET
'90

- Gandhi en MLK
- Vertaling naar gezinnen (moeilijk gedrag, conflicten, escalaties)

NIEUWE
AUTORITEIT
2011

- Nieuwe pedagogische visie
- BASISHOUDING

WAAKZAME
ZORG
2015

- Relatie tussen behandelmethodiek GV en basishouding

NIEUWE AUTORITEIT

- BASISHOUDING, focus op jezelf
- DOELGROEP
  - > hulpverlener niet de cliënt
  - > Eigen gedrag en handelen
  - > Focus niet op gedrag van de cliënt tracht dit niet te veranderen!
  - > Ik heb geen enkele beschikking over de ander alleen over mezelf!

Verandering begint bij jezelf.
Je hebt slechts controle
over eigen gedrag.

- Haim Omer

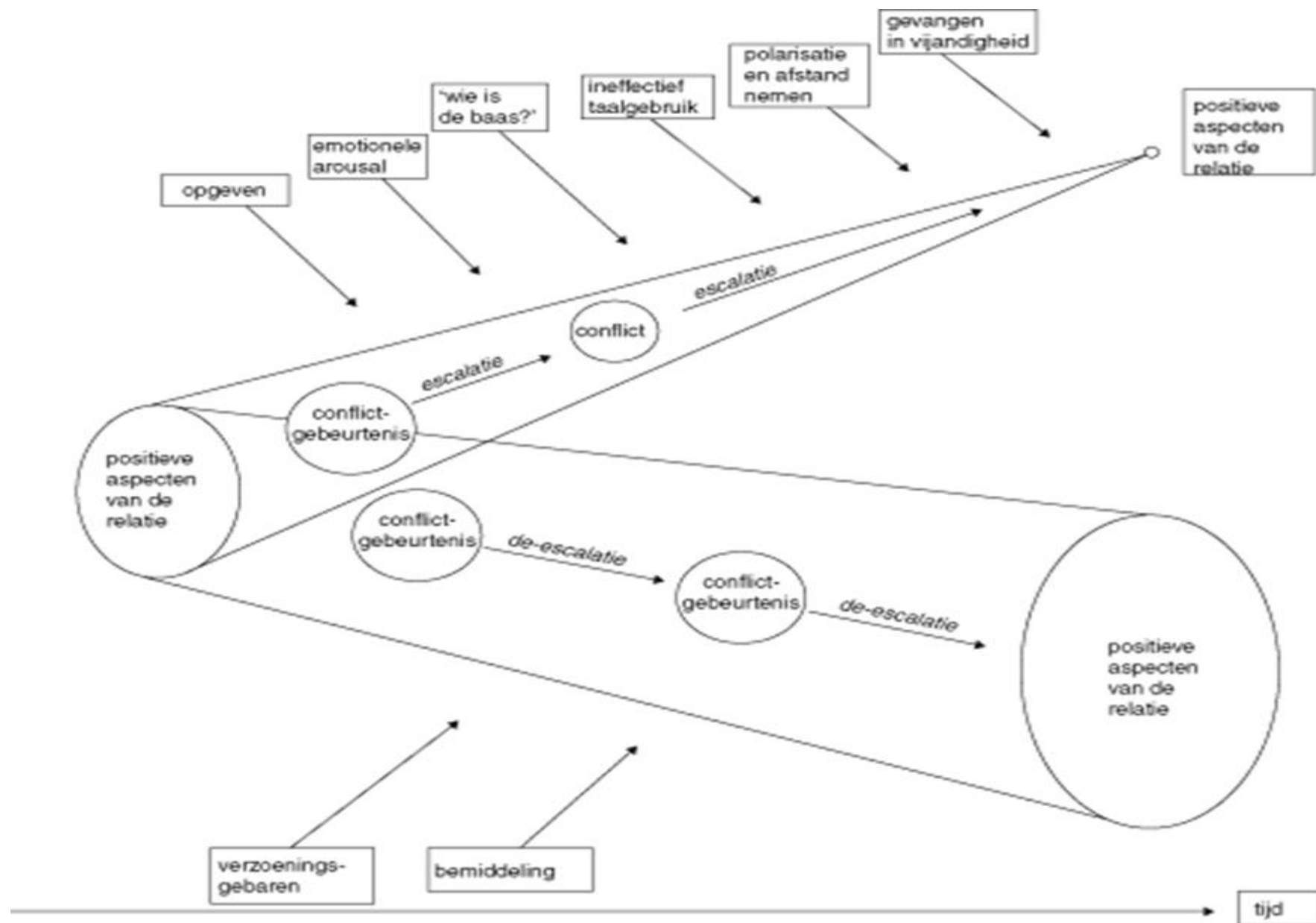

CONTROLE
MACTH

NABIJHEID, STEUN,
STRUCTUUR, HERSTEL,
ZELFCONTROLE,
VERTROUWEN,
GRENZEN

NIEUWE AUTORITEIT

INZET: RELATIE EN VERBINDING

WAAKZAME ZORG

School, leefgroep, klas = veilige haven

hulpverlener = ankerfiguur, reddersfunctie

“ik ben je hulpverlener en blijf je hulpverlener, jij kan mij loslaten maar ik laat jou niet los”

Je stimuleert maar bent mee waakzaam voor wat niet kan en begrenst zo nodig. Met aandacht voor de mogelijkheden van de cliënt

GEWELDLOOS VERZET

Geen psychologische leer, sociaal
politieke benadering (Ghandi)

Geen dialoog -> GV

Vorm van vechten, verzet zonder
geweld

Topje van waakzame zorg, bij
gevaar of bedreiging

Eenzijdige actie, zonder
goedkeuring cliënt

Verzet zonder poging tot controle

5 ANKERPUNTEN

AANWEZIGHEID

TRANSPARANTIE
EN NETWERK

ZELFCONTROLE
DE-ESCALATIE

VOLHARDING
EN VERZET

HERSTEL VAN
RELATIE

GEWELDLOOS VERZET

NIEUWE AUTORITEIT

EMOTIONELE ONTWIKKELING

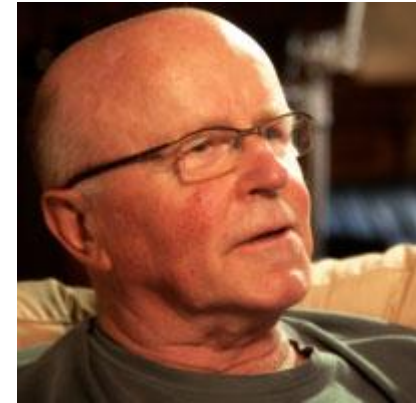
EMOTIONELE ONTWIKKELING

Anton Dōsen (° 26/12/1939 - † 3/1/2023)

Kroatische psychiater

Hoogleraar in Nijmegen

Verdiepen in gedragsproblemen en psychiatrische problemen bij mensen met een beperking

WELK GEDRAG ZIEN WE?

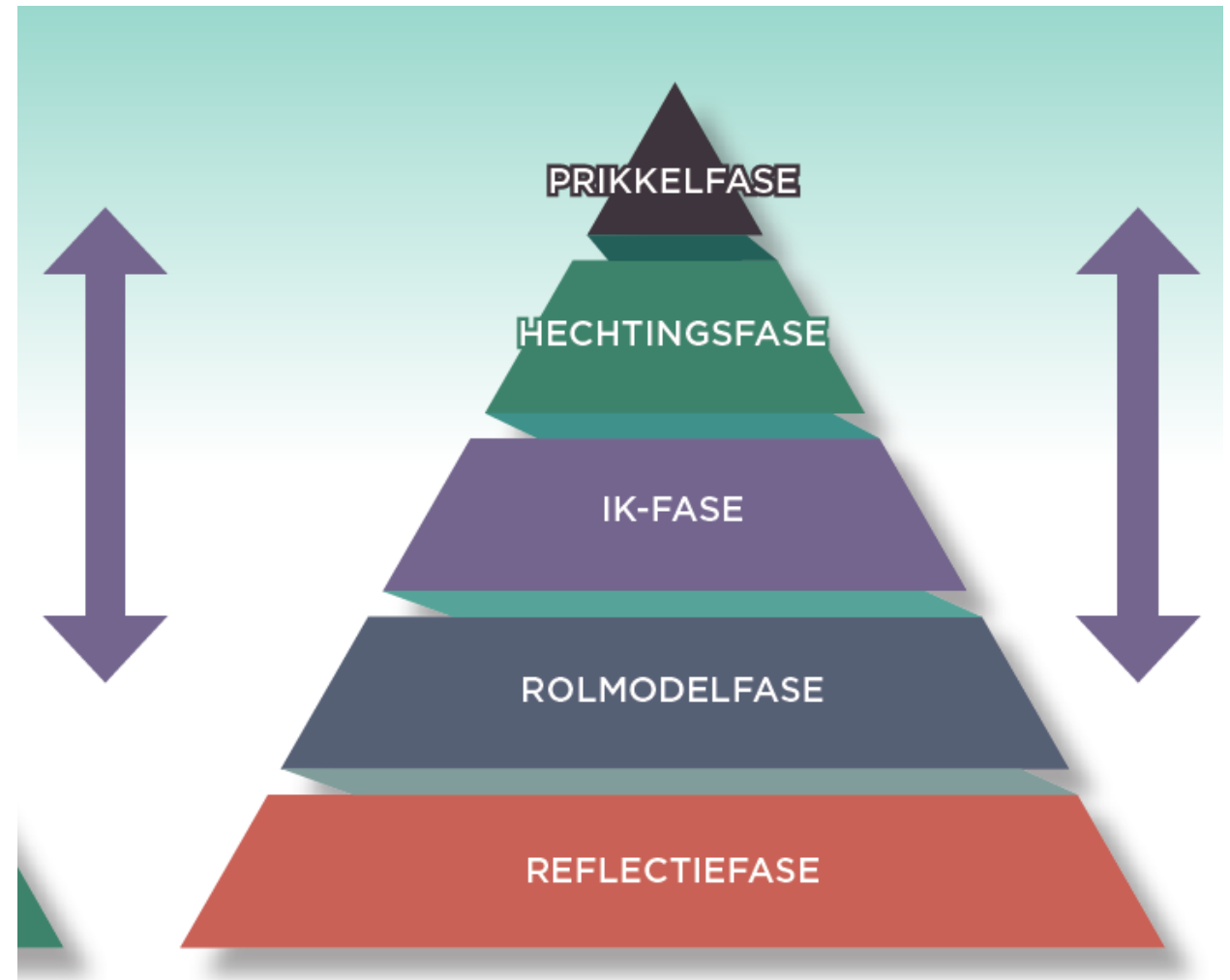
Wat is normaal?

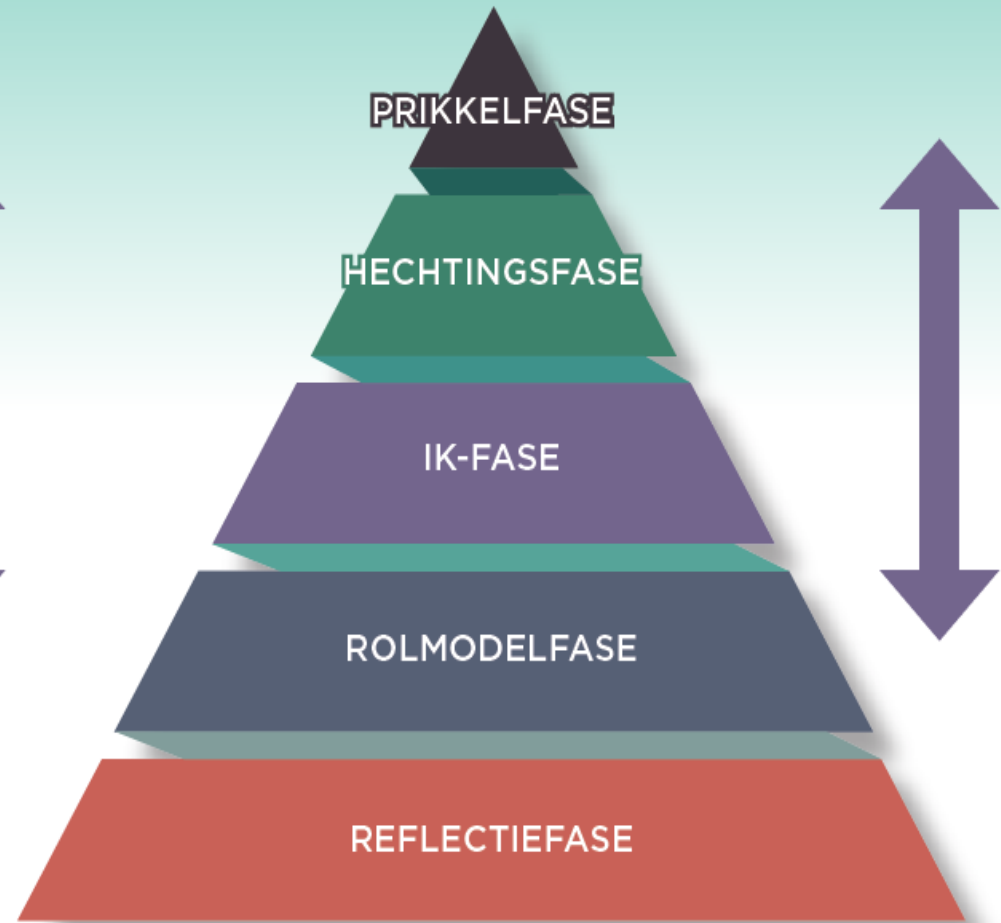
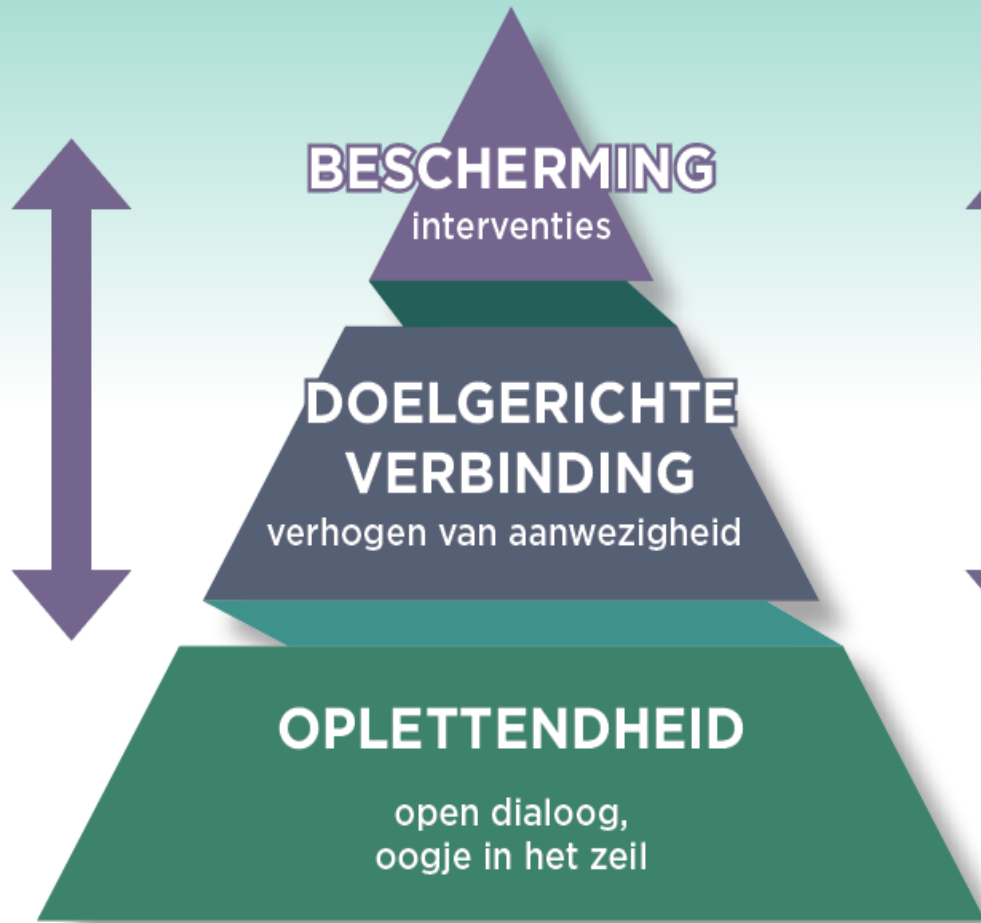

Wat mag ik verwachten?

SEO

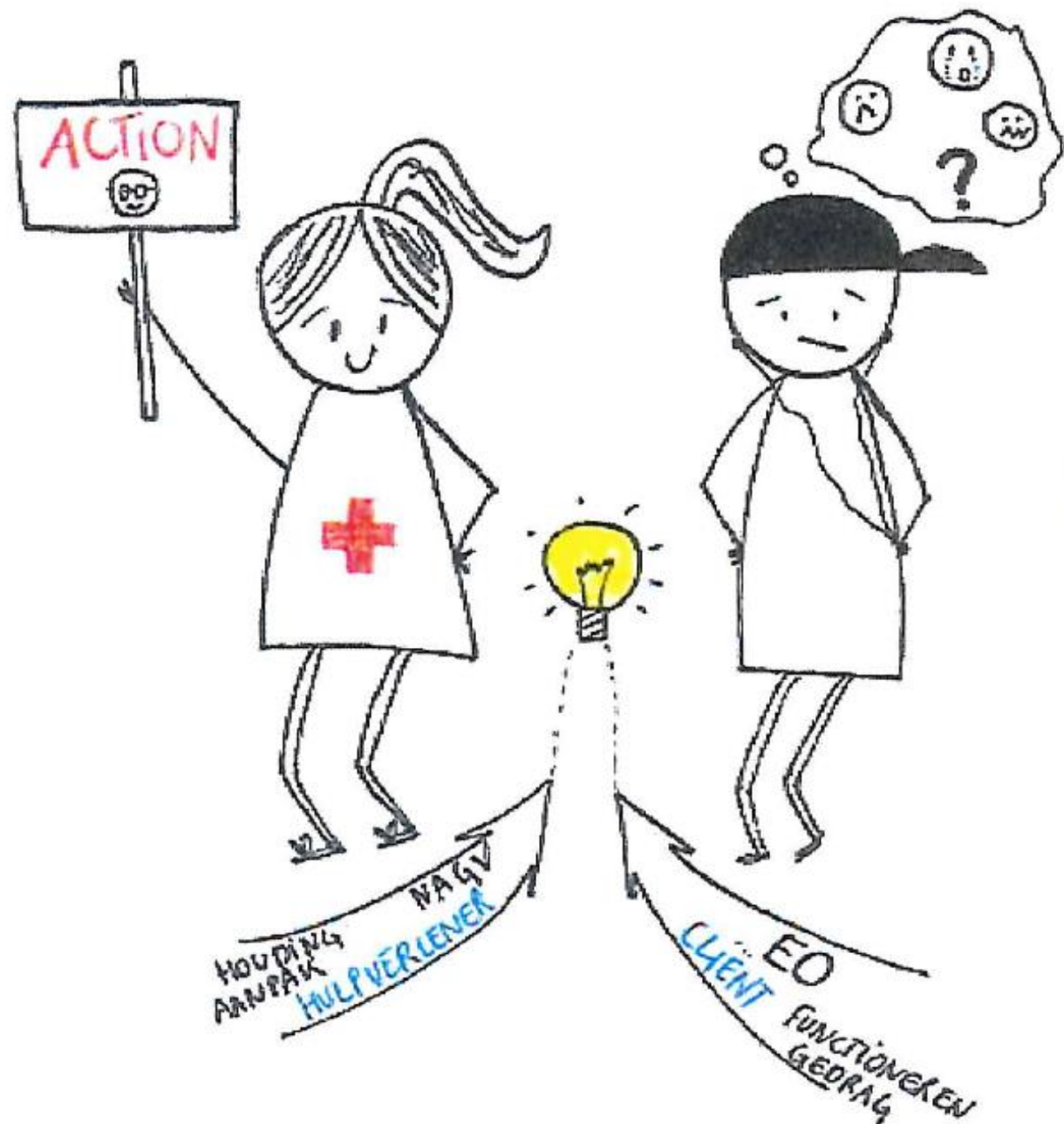

NA GV & SEO

EEN INTEGRATIEF
KADER:
NIEUWE
AUTORITEIT EN
EMOTIONELE
ONTWIKKELING

SEO

Emotioneel ontwikkelingsniveau
van de patient

Kunnen – aankunnen
patiënt

Verwachten van patiënt

NVR

Conflictueuze situatie

Moeilijk gedrag

Machteloosheid van
hulpverleners

Houding van de hulpverleners

SEO & NVR 1+1=3

SEO: functioneringsniveau patiënt

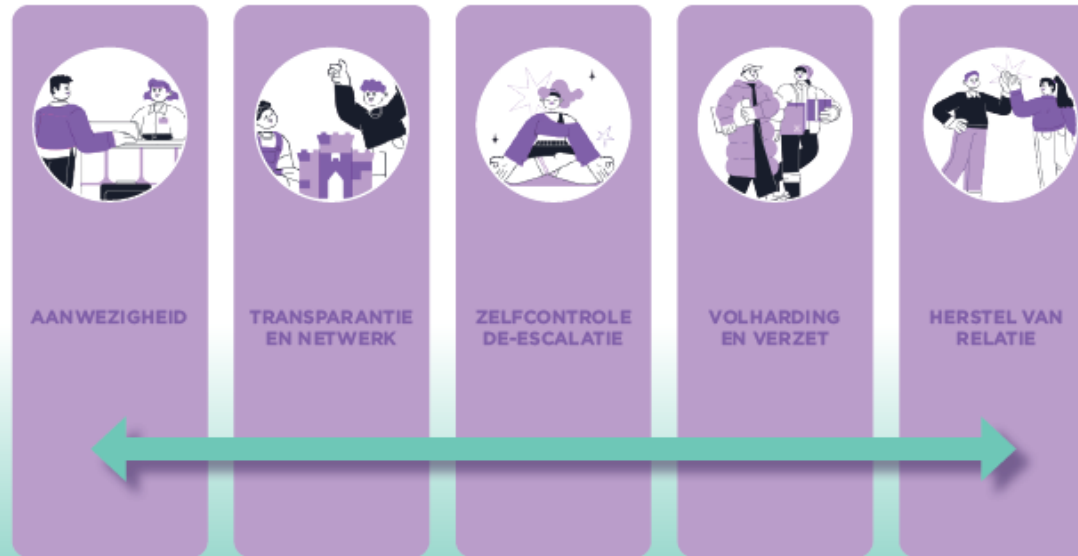
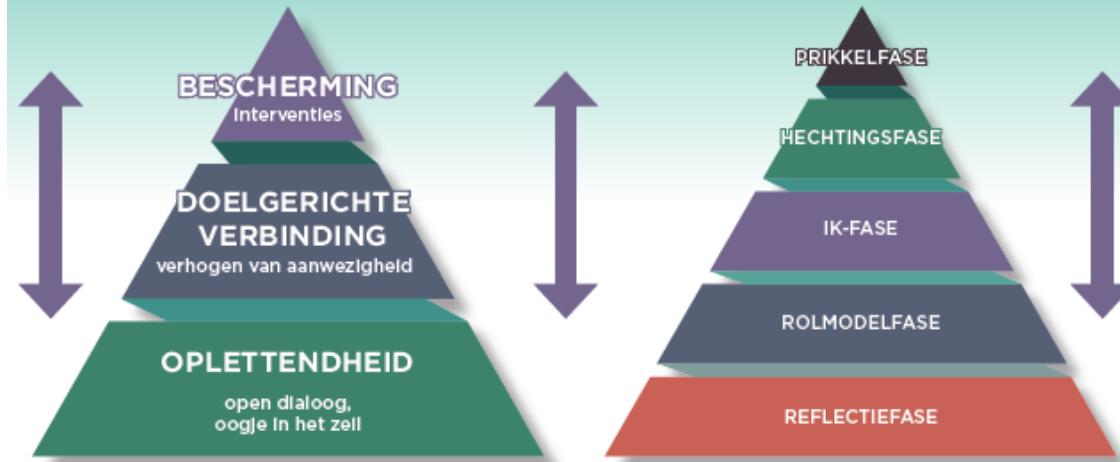
NA: vertaalslag naar onze houding als hulpverlener

SEO: hoe kunnen we gedrag begrijpen, verklaren?

NA: Eigen gedrag en handelen hulpverlener

GEWELDLOOS VERZET

NIEUWE AUTORITEIT

AANWEZIGHEID

AANWEZIGHEID vanuit SEO

Hoe lager het niveau van EO, hoe meer nood aan nabijheid

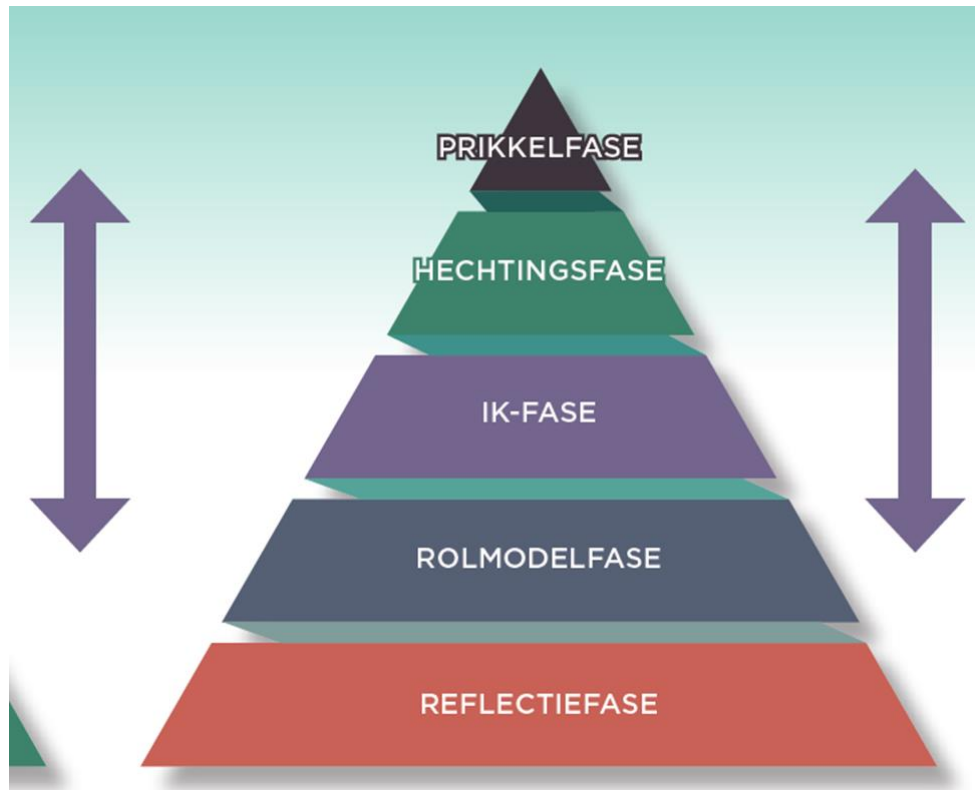

Nabijheid / aanwezigheid biedt veiligheid, duidelijkheid, rust

AANWEZIGHEID vanuit SEO

Evolutie, flexibel schakelen in aanwezig zijn en nabijheid bieden.

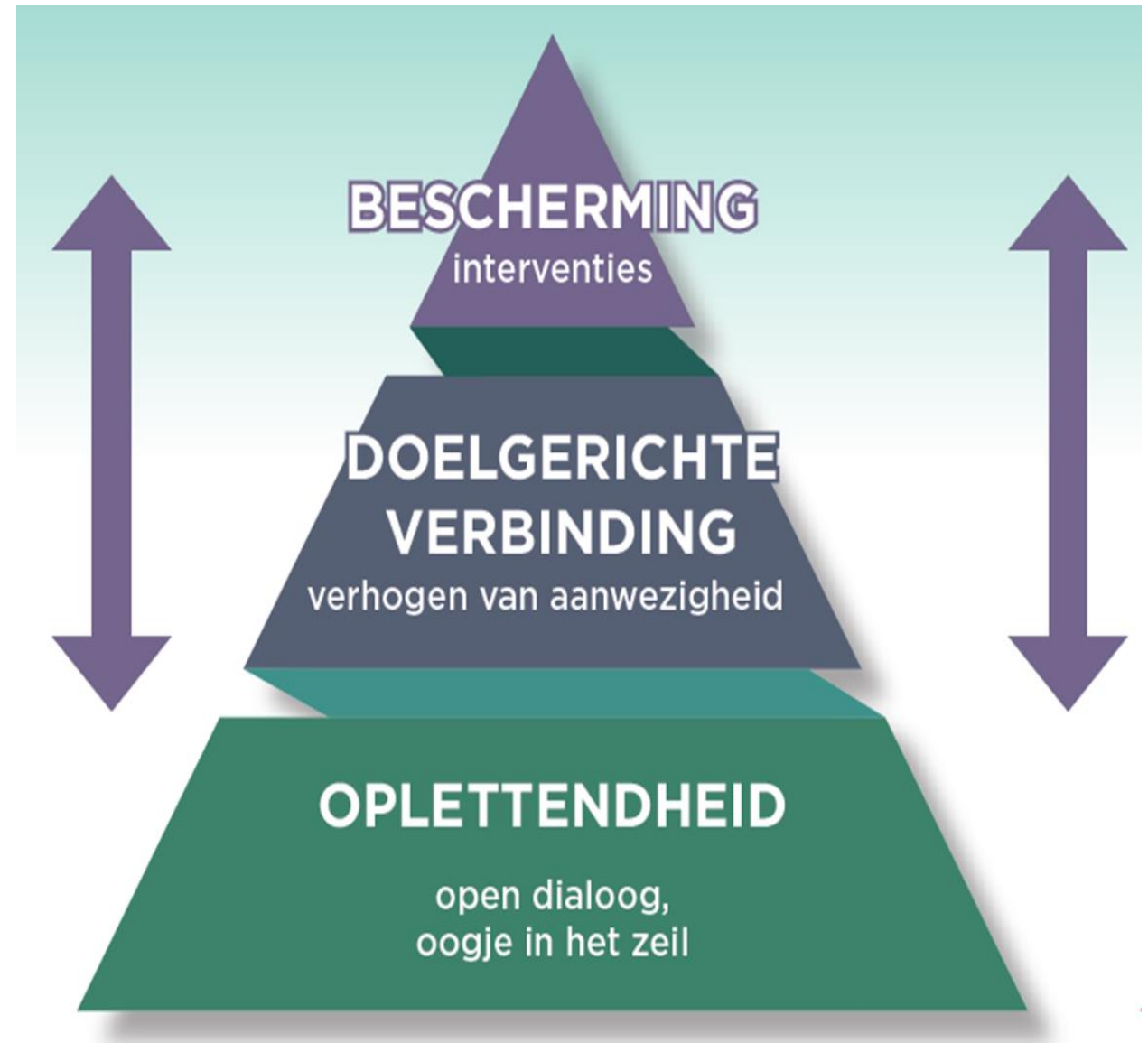
- Hoe zoekt de patiënt aanwezigheid op? En hoe kunnen we hieraan tegemoet komen? Wat lukt?
- Hoe lang en ver kan de patiënt alleen zijn? Welke hulpmiddelen kunnen we gebruiken?
- Waaraan merken we dat de patiënt meer nood heeft aan nabijheid en hoe kunnen we hierop anticiperen?
- Hoe meer mogelijkheden, stabiliteit hoe meer groeikansen.
- Welk ruimer netwerk kunnen we inzetten waarop de patiënt beroep kan doen, op terugvallen?

AANWEZIGHEID vanuit NA/GV

- Verschillende manieren!
- Toezicht = meest effectieve vorm van hulpverlenende aanwezigheid om risicogedrag te voorkomen.
- Moeilijkheden (in versch. contexten) komen het meest voor wanneer er geen toezicht is.

AANWEZIGHEID

AANWEZIGHEID vanuit NA/GV

Routine en
structuur

Emotionele en
praktische
beschikbaarheid

Steunnetwerk

Maatregelen
escalatie (GV)

NETWERK TRANSPARANTIE

NETWERK EN TRANSPARANTIE

vanuit SEO

- De inschaling van de EO gebeurt met heel het netwerk, bij voorkeur met vertegenwoordigers vanuit verschillende contexten

- Doel is heel het netwerk inzicht te bieden in het functioneren van de cliënt

- Aanpak kan zo afgestemd worden en aangepaste omgeving creëren

It takes a
village to
raise a child....

LABORMOM.COM | MOM BY DAY | OB NURSE BY NIGHT

NETWERK – TRANSPARANTIE vanuit NA/GV

Kracht uit netwerk

cliënten zijn gevoelig voor
wat anderen van hen
denken

Versterkt de positie,
Samen sta je sterker

**Gebundelde takken
kan je niet breken.**

Afrikaans gezegde

NETWERK TRANSPARANTIE vanuit NA/GV

Het netwerk wordt betrokken, kracht van het netwerk

Allen staan -> machteloosheid

Wij – boodschap

Open communicatie -> begrip -> ondersteuning

Acties door netwerk vb. boodschap geven

NETWERK - TRANSPARANTIE

*“ Je kan maar
een anker zijn
voor je cliënt, als
je zelf goed
verankerd wordt”*

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE: vanuit SEO

Inzicht in het kader van de EO helpt begeleiding situaties te analyseren

- > hulpmiddel om eigen stress te reguleren
- > beter verbinding houden met de cliënt

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE

“smeed het ijzer als het koud is” ....

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE vanuit NA/GV

- Iedereen heeft zijn “rode knoppen”
- De verwachting van de hulpverlener

=

Gewelddadig gedrag doorbreken
ZONDER escalatie

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE vanuit NA/GV

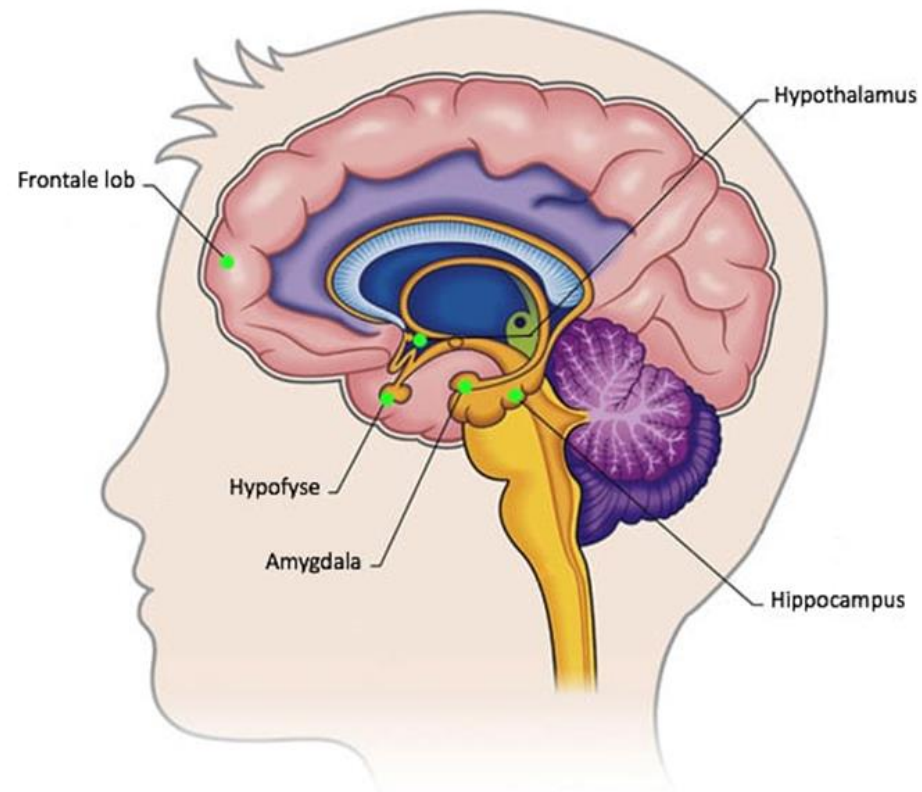

- Escalatie: meestal vanuit het onbewuste patroon van stressreacties
- De-escalatie: de energie die vrijkomt door de stressreactie inzetten om een oplossing te zoeken.
  - Eerste reactie vertragen
  - Nadien herstel van relatie en ontspanning

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE

Tussendoortje neurobiologie

ZELFCONTROLE DE-ESCALATIE vanuit NA/GV

---

7 HANDVATEN

Smeed het ijzer
wanneer het koud
is = je reactie
vertragen.

Communiceer op
een waarderende
en constructieve
manier.

Wij-boodschap
i.p.v. ik-
boodschap.

Geef je fouten toe.

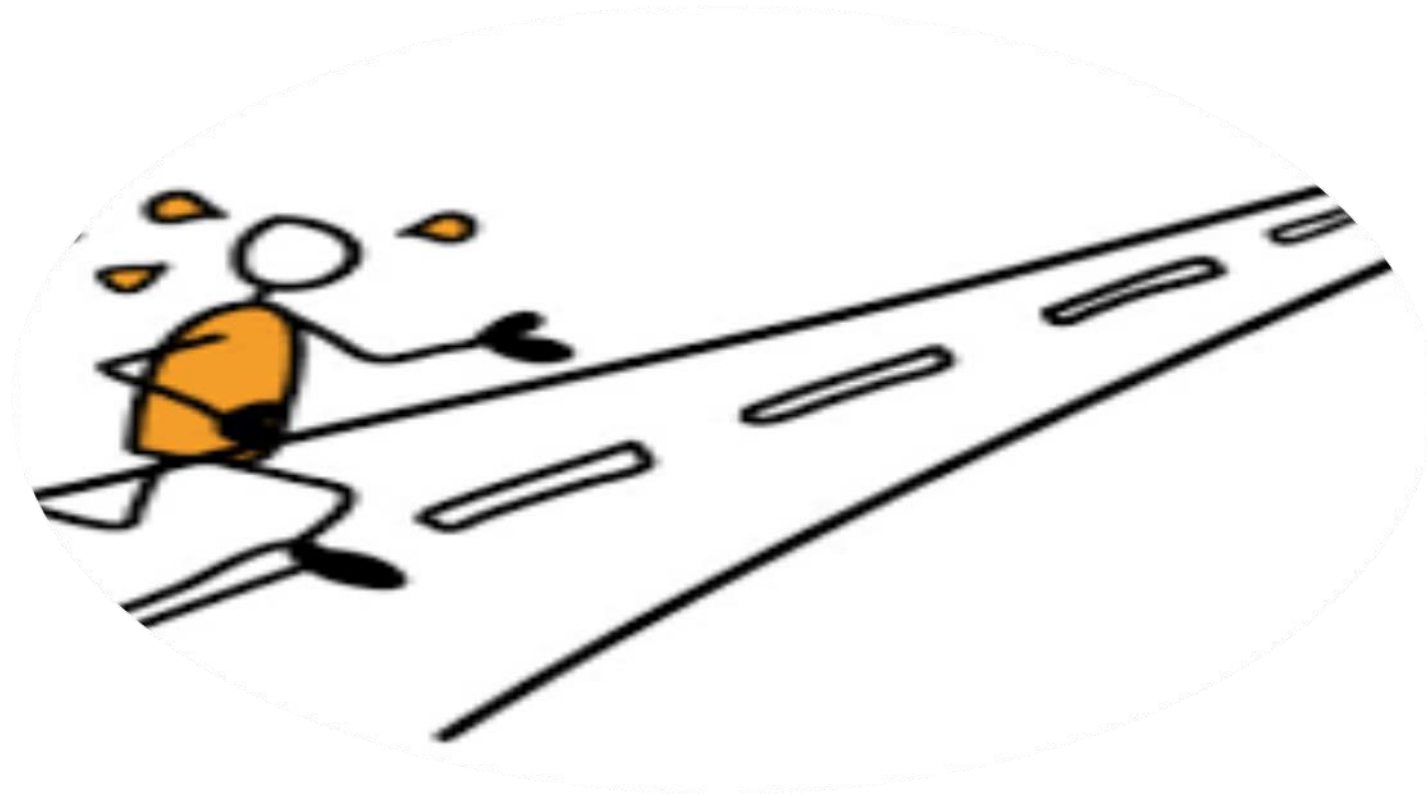
Blijf bij je
standpunt zonder
te willen winnen.

Zoek de triggers
bij jezelf en de
cliënt.

Gebruik
relatiegebaren

VOLHARDING EN VERZET

VOLHARDING EN VERZET

---

*Je hoeft niet te
winnen, je moet
alleen doorzetten.*

VOLHARDING EN VERZET vanuit NA/GV

Geweldloos verzet

= de vechtkant van
opvoedende aanwezigheid

= een alternatief voor
straffen en belonen

≠ blijven praten en
discussiëren

VOLHARDING EN VERZET

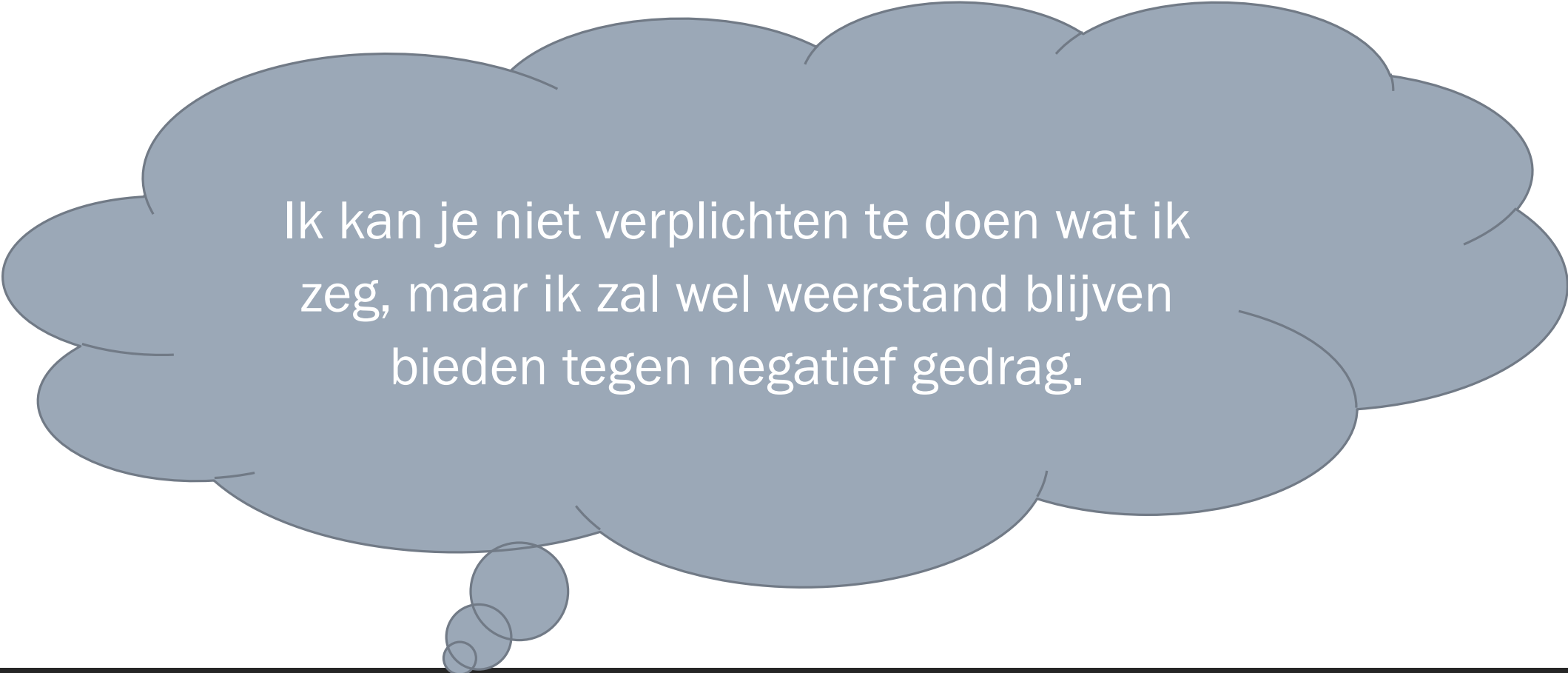
Reactie uitstellen betekent niet afstellen.

Je blijft je aanwezigheid tonen en je afkeer van het destructieve gedrag bij herhaling telkens kenbaar maken.

Verzet = grenzen aangeven

VOLHARDING EN VERZET vanuit NA/GV

Ik kan je niet verplichten te doen wat ik zeg, maar ik zal wel weerstand blijven bieden tegen negatief gedrag.

VOLHARDING EN VERZET vanuit SEO

- E0 geeft inzicht in
nood aan grenzen
en duidelijkheid

- Welke helpende
grenzen zijn nodig
voor deze cliënt?

HERSTEL VAN RELATIE

"hallo buurvrouw, ik weet dat wij ruzie hebben, maar als mijn vrouw en ik ruzie hebben, dan maken wij het goed in bed, is dat een optie?"

HERSTEL VAN RELATIE vanuit NA/GV

Het uitgangspunt is,
het respecteren van de
cliënt, ook al is dit
door de escalaties
moeilijk.

Interesse tonen,
aandacht geven.

Onvoorwaardelijkheid,
geen wij-zij gevoel.

Blijken van
waardering, focus op
positieve aspecten

Niet toegeven, of
goedkeuren

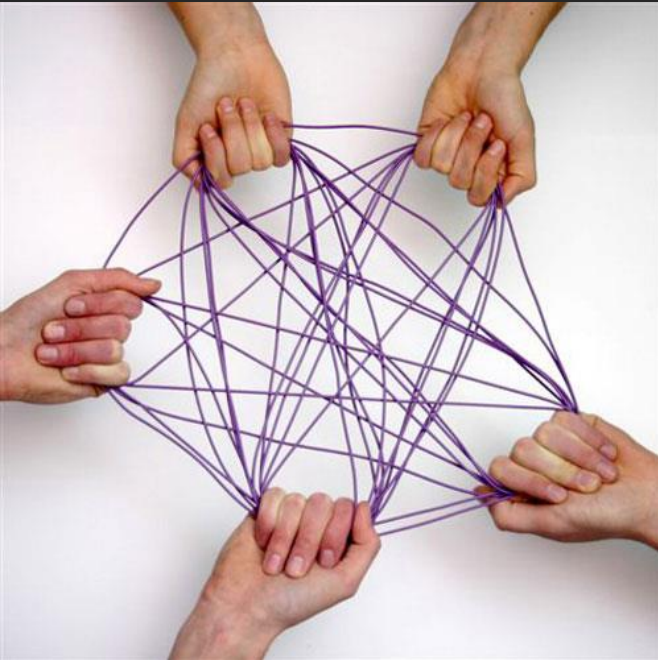

HERSTEL VAN RELATIE

- Je toont zelfcontrole en volharding
- Smeed het ijzer als het koud is
- Reactie van de patiënt in van ondergeschikt belang
- De moed en kracht van iets goed te maken

RELATIE en VERBINDING vanuit SEO

De EO geeft inzicht in de manier waarop we in verbinding gaan met onze cliënt:

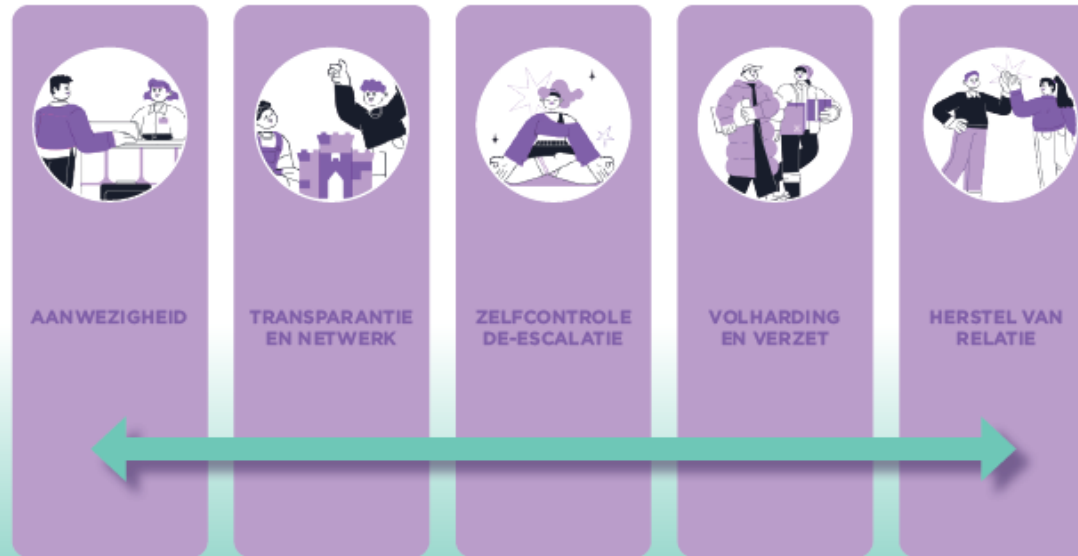
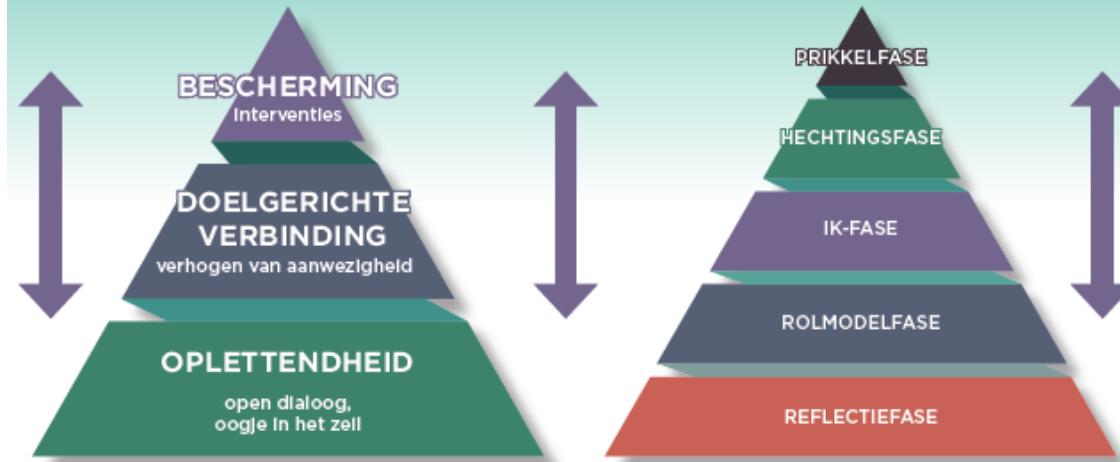
- Welk spoor kunnen we samen trekken?
- Wanneer staat de poort open / is ze gesloten?
- Hoe kunnen we vanuit actie-reactie in verbinding gaan
- Gaan we samen praten of samen doen om relatie aan te gaan?

HERSTELACTIES

<https://www.youtube.com/watch?v=q1bTrQXMBzM>

GEWELDLOOS VERZET

NIEUWE AUTORITEIT

Marleen.Schryvers@multiversum.broedersvanliefde.be

Goedele.Hoefnagels@multiversum.broedersvanliefde.be
